

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WRD.050.17.2024.SK
3241565.12697117.10222231
Warszawa, 21-06-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

w odpowiedzi na interpelację Pani Poseł Moniki Pawłowskiej z dnia 13 czerwca br., znak: K10INT3299, w sprawie drastycznych podwyżek cen energii i gazu, przekazuję informacje w zakresie zadanych pytań.

1. *Jakie będą realne ceny prądu w drugiej połowie 2024 roku?*

Na wstępie należy podkreślić, że wysokie ceny energii są efektem długoletnich zaniedbań w rozwoju odnawialnych źródeł energii, co doprowadziło do tego, że polska energetyka jest najbardziej emisyjna w Europie. Utrzymywanie uzależnienia od paliw kopalnych spowodowało, że kryzys na rynku energii, którego szczyt miał miejsce w 2022 r., dotknął w szczególności sposób polską gospodarkę, w tym odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych wykorzystujących różne nośniki energii.

Poprzedni Rząd skutecznie zahamował rozwój odnawialnych źródeł wiatrowych na lądzie w wyniku wprowadzenia wyśrubowanych norm w zakresie odległości projektowanych wiatraków od zabudowań mieszkalnych. Regulacja wprowadzająca wymóg lokalizowania elektrowni wiatrowych w odległości co najmniej dziesięciokrotności całkowitej wysokości tej elektrowni od budynku mieszkalnego znacząco ograniczyła dywersyfikację źródeł wytwarzania energii elektrycznej w Polsce i uniemożliwiła zmniejszenie uzależnienia od paliw kopalnych.

Niezależnie od powyższego, obecnie sytuacja na rynku energii elektrycznej wygląda lepiej niż w grudniu ubiegłego roku. Na rynku hurtowym spadają zarówno tzw. ceny w transakcjach spotowych, jak i kontraktach terminowych.

Rząd zdaje sobie sprawę, że ceny energii elektrycznej mogą dla części odbiorców być w dalszym ciągu zbyt wysokie, dlatego przyjął ustawę o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. 2024 poz. 859), która weszła w życie 13 czerwca br. Ustawa wprowadziła rozwiązania, które odpowiadają na potrzebę zapewnienia dalszego wsparcia odbiorców energii na II poł 2024 r. Istotne jest jednak przywrócenie normalnych zasady funkcjonowania rynku, bez ingerencji państwa, lecz w sposób stopniowy, tak aby Polacy nie odczuli gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Brak wprowadzenia rozwiązań osłonowych spowodowałby, że od 1 lipca 2024 r. cena za energię elektryczną wzrosłaby w przypadku gospodarstw domowych z 412 do 739 zł/MWh, a łączny rachunek za energię (uwzględniający koszty jej dystrybucji) wzrósłby aż o ok. 68%. Jednakże, dzięki mechanizmom wsparcia zawartym w ustawie, Polacy nie odczują gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Zgodnie z przyjętymi przez Rząd RP rozwiązaniami osłonowymi, cena maksymalna dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych spadnie w II p. 2024 r.

z 693 do 500 zł/MWh i będzie stosowana bez limitu, tj. od pierwszej zużytej kWh. Ponadto, obserwowany spadek cen hurtowych pozwoli na istotne obniżenie taryf dla gospodarstw domowych (co umożliwią wprowadzone przepisy). Spodziewamy się zatwierdzenia przez Prezesa URE taryf na niższym poziomie niż obecnie, co pozwoli na zmniejszenie wysokości rekompensat dla sprzedawców energii i jednocześnie przyczyni się do obniżenia kosztów budżetowych wprowadzanych rozwiązań.

Dzięki przedmiotowemu wsparciu wzrost rachunków za energię elektryczną dla wszystkich gospodarstw domowych, będzie znacznie niższy niż w przypadku braku interwencji ustawowej i wyniesie ok. 25% w stosunku do I połowy 2024 r., w której ceny mrożone były na poziomie roku 2022.

Rozwiązania te są skierowane do wszystkich gospodarstw domowych bez wyjątku, a także do sektora MŚP czy JST.

Aby wesprzeć najbardziej wrażliwą grupę odbiorców 23 maja br. wyżej wymieniona ustawa wprowadziła bon energetyczny, czyli jednorazowe świadczenie pieniężne przyznawane na okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia br.

Szacuje się, że z bonu energetycznego skorzysta ok. 3,5 mln gospodarstw domowych tj. ok 28% ogółu gospodarstw w Polsce, w tym ok. 1,3-1,4 mln gospodarstw domowych, które znajdują się w ubóstwie energetycznym według wskaźnika „Wysokie Koszty-Niskie Dochody”. Z bonu będzie mogło skorzystać szerokie grono beneficjentów, obejmujące również tych, którzy są ubodzy energetycznie.

W przypadku wprowadzonego bonu energetycznego ustalono, że osoby o niższych dochodach będą mogły skorzystać z takiego świadczenia po spełnieniu kryterium: do 2500 zł dochodu dla gospodarstw jednoosobowych i do 1700 zł na osobę w gospodarstwach wieloosobowych. Progi te zostały podwyższone względem tych, które uprzednio przyjęto w dodatku ostonowym, uwzględniając przy tym wzrost płacy minimalnej, inflację i rosnące koszty życia. Dzięki temu wsparcie trafi do szerszego grona gospodarstw.

Przyjęte kryteria dochodowe bonu energetycznego pozwolą w drugiej połowie 2024 roku objąć wsparciem różne grupy beneficjentów, którzy z różnych przyczyn mają trudności w pokrywaniu rachunków za energię elektryczną. Jak w przypadku dodatku ostonowego, bonem energetycznym zostaną objęci emeryci ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury czy emeryci i renciści ze świadczeniem równym najniższej emeryturze. Świadczenie pozwoli częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej.

Istotną kwestią w zakresie bonu energetycznego jest wprowadzona zasada „złotówka ze złotówką”, dzięki której, jeśli ktoś przekroczy próg dochodowy, nie otrzyma decyzji odmownej, lecz kwota bonu zostanie pomniejszona o wartość przekroczenia wskazanego progu.

Wysokość bonu będzie zależała od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 300 zł dla gospodarstw jednoosobowych,
- 400 zł dla 2-3 osobowych,
- 500 zł dla 4-5 osobowych,
- 600 zł dla 6 osobowych i większych.

Dodatkowo bon zostanie dwukrotnie podwyższony dla gospodarstw używających energię elektryczną do ogrzewania. Jest to grupa, która jest szczególnie narażona na poziom kosztów energii, dlatego przygotowano rozwiązanie skierowane specjalnie do nich.

2. *Jakie działania zamierza podjąć rząd w celu ratowania małych firm, którym grozi upadłość z powodu gwałtownego wzrostu cen gazu?*

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że możliwość regulowania cen paliw gazowych dla odbiorców końcowych będących przedsiębiorstwami, zgodnie z prawem obowiązującym w Unii Europejskiej, jest ograniczona. Przez wiele lat Komisja Europejska konsekwentnie naciskała na jak najpełniejszą liberalizację rynku gazu w Polsce, w tym ograniczenie katalogu podmiotów objętych ochroną taryfową (do 2017 r. prawem do korzystania z taryf dla paliw gazowych zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki objęci byli wszyscy odbiorcy tego nośnika energii).

Do zmiany krajowych przepisów w tym zakresie doszło w konsekwencji wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 10 września 2015 r. w sprawie Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (C-36/14), który dotyczył krajowych przepisów związanych z regulowaniem cen paliw gazowych. Celem dostosowania krajowego prawodawstwa do przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE17 przyjęto ustawę z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1986), która od dnia 1 stycznia 2017 r. ograniczała katalog odbiorców paliw gazowych objętych ochroną w postaci taryf dla paliw gazowych zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Możliwość regulowania cen paliw gazowych dla odbiorców końcowych będących przedsiębiorstwami jest więc ograniczona przez przepisy Unii Europejskiej, a zmiana krajowych przepisów w tym zakresie mogłaby się wiązać z ponownym skierowaniem skargi Komisji Europejskiej przeciwko Polsce. Niemniej, w zakresie jakim pozwalają na to przepisy europejskie, podjęte zostały działania, których celem jest ograniczenie negatywnych skutków kryzysu na rynku gazu ziemnego, który miał miejsce w ostatnich latach.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.) przedsiębiorcy, którzy spełniali wymagania programu: Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r., tj. m.in. wykonywali działalność gospodarczą w jednej lub wielu podklasach PKD, zawierających się w sekcjach B lub C określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, nie zalegali z zapłatą podatków oraz z zapłatą należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a także ponieśli łączne koszty zakupu energii elektrycznej i gazu ziemnego w 2021 r. stanowiące nie mniej niż 3% jego wartości produkcji sprzedanej, mogli wnioskować o pomoc z tytułu wzrostu kosztów zakupu energii elektrycznej lub gazu. Należy przy tym zaznaczyć, że przedsiębiorcy uprawnieni w okresie kwalifikowanym do zakupu energii elektrycznej po ustalonej cenie maksymalnej, na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243 z późn. zm.), mogli wnioskować o pomoc jedynie z tytułu kosztów zakupu gazu ziemnego.

W ramach programu Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r., od dnia 1 lutego 2024 r. do dnia 15 lutego 2024 r. przedsiębiorcy mogli składać wnioski o udzielenie pomocy. W ramach programu pomocowego udzielona została pomoc w wysokości 325 947 345,23 zł.

Zgodnie z przyjętymi obecnie założeniami pomoc przedsiębiorcom, którzy w szczególnie sposób odczuli wzrost cen energii elektrycznej oraz gazu ziemnego będzie kontynuowana. Projekt uchwały Rady Ministrów ustanawiający kolejny program z cyklu Pomoc dla

przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej, dotyczący I półrocza 2024 r, został skatalogowany w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem ID34. Nabór wniosków w ramach tego programu planowany jest na okres od sierpnia do września 2024 r.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM